

Torba Yasa Olarak Adlandırılan 6111 Sayılı Kanun'un Vergi Mevzuatıyla İlgili Maddelerinde Bahsi Geçen İhtilaf Aşamasındaki Vergi Alacakları ile İnceleme/Tarhiyat Safhasındaki Vergiler Hakkında

BFS - 2011/03
İstanbul, 14.03.2011

Bu sirkülerimizde, bazı amme alacaklarının yeniden yapılandırılması hakkındaki 6111 sayılı Kanunu'nun “**ihtilaf/dava aşamasındaki vergi alacakları**” ile “**inceleme/tarhiyat safhasındaki vergilere**” ilişkin hükümleri hakkında açıklamalar yapılmaktadır.

1) İhtilafli vergi konuları:

Kanun ile ihtilafli vergi konularında ihtilafın bulunduğu safhaya göre vergi aslının %50'sini veya %20'sini ödemek suretiyle ihtilaftan vazgeçilmesi imkanı getirilmiştir. Bu durumda;

- Vergi aslının %50'si veya %80'ni silinecek,
- Vergi cezasının tamamı silinecek,
- Aylık gecikme faizi uygulanmayacak, bunun yerine enflasyon oranında “güncelleme oranı” (TEFE/ÜFE) uygulanacaktır.

Burada “ihtilaf” ile ifade edilmek istenilen; Kanun'un yayımlandığı 25.02.2011 tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) ikmalen, resen veya idarece yapılmış olan vergi tarhiyatlarının, ilgili mükellef tarafından kabul edilmemesi sonucu DAVA aşamasına taşınmış olması veya UZLAŞMA için başvuru yapılmış olmasıdır.

YARGI SÜRECİNDEKİ DURUMA GÖRE VERGİ ASLI VE CEZA UYGULAMASI AŞAĞIDAKİ GİBİ OLACAKTIR:

- HENÜZ DAVA AÇILMAMIŞ İSE **vergi aslının %50'si silinecektir.**
- Dava açılmış ANCAK İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) HENÜZ KARAR VERİLMEMİŞ İSE **vergi aslının %50'si silinecektir.**
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TERKİN EDİLMİŞSE (karar mükellef lehine çıkmış ise) **vergi aslının %80'si silinecektir.**
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TERKİN EDİLMİŞ (karar mükellef lehine çıkmış) ANCAK DANIŞTAY BU KARARI BOZMUŞ İSE **vergi aslının %50'si silinecektir.**
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TASDİK EDİLMİŞSE (karar Vergi Dairesi lehine çıkmış ise) **vergi aslının tamamı ödenecektir.**

- AYRICA, cezalar ile gecikme faizinin tamamı silenecek ve indirilen vergi aslı tutarına TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan enflasyona paralel faizin ilavesi ile bulunacak tutar ödenecektir.

Bu durumda ihtilaflı ve **Yargı'da kazanılma ihtimali düşük olan davalar için** Kanun'dan yararlanma alternatifinin kullanılmasını önermekteyiz. **Örneğin;** ilk derece yargı mercilerinde karar mükellef lehine çıkmış, ancak Danıştay bu kararı bozmuş ise risk artmış demektir. Bu durumda Kanun'dan yararlanarak vergi aslının %50'si ile cezayı sildirmek uygun bir yol olacaktır.

Yine, eski yıllara ait olup gecikme faizi bir hayli birikmiş olan dosyalar için henüz Danıştay kararı yok ise, **vergi aslının %20'sini ödeyerek** ihtilaftan vazgeçmek uygun bir davranış olabilecektir. **Örneğin;** 2003 yılına ait bir ihtilafta **toplam risk 480.000.- TL** iken (vergi aslı 95.000.- liradır) 6111 sayılı Kanun ile ödenecek tutar sadece **19.000.- TL**'dir. Burada davalar ilk derece vergi mahkemesi nezdinde lehe sonuçlanmıştır. Kanuna göre vergi aslının %20'si olan 19.000.- TL'yı ödemek suretiyle davalardan feragat edilmesi mümkündür. Görüşümüz; Danıştay nezdinde söz konusu mahkeme kararlarının tasdik edileceği tahmin edilse de, risk tutarının yüksek olması sebebiyle Kanun'dan yararlanma alternatifinin de göz önünde bulundurulması uygun olacaktır.

Vergi otoritesinin rutin olarak yaptığı uygulamaya göre, eğer ilk derece mahkemesi tarhiyatı tasdik etmiş, yani mükellef aleyhine karar vermiş ise; vergi aslı, vergi cezası ve o tarihe kadar hesaplanan gecikme faizinin, ödeme ihbarnamesinin tebliğinden itibaren 30 gün içinde ödenmesi gerekmektedir.

Hali hazırda davayı kaybeden ve vergi aslı, vergi cezası, gecikme faizini ödemiş olan mükellef Kanundan yararlanmak için başvurur ise, Kanun'un böyle bir durumda da vergi alacağını yapılandırmaya imkan tanıması ve TEFE/ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarın tahsili karşılığında, vergi aslına ait cezanın ve gecikme faizinin tahsilinden vazgeçilmesini sağlaması gerektirdi.

Ancak; KANUNA VE BU KANUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞE GÖRE İADE YAPILMAYACAĞI ANLAŞILMAKTADIR. Tebliğdeki açıklamalarda Tebliğin II-B-3 bölümüne atıf yapılmaktadır. Burada ise, iade yapılmayacağından bahsedilmektedir. BU DURUMDA ilk derece mahkemelerinde tarhiyat tasdik edilmişse yani mükellef davayı kaybetmiş ve ödemeleri yapmış ise "bu kanundan yararlanmak" imkanı, başka deyişle Kanun'un 3. Maddesinin (1)/b fıkrasını, yukarıda bahsedilen durum için uygulama imkanı bulunmamaktadır. Bu durumda, ceza ve faiz için bir iade yok ise, ilk derece mahkemesinde davayı kaybetmiş ve vergi ile ceza ve faizi ödemiş bir mükellefin Kanun'dan istifade talebiyle başvuru yapmasına bir neden kalmamaktadır. Davanın devam ettirilmesi ve Danıştay'ın ilk kararı bozması halinde ise, daha önce ödenen bütün tutarların iade alınması geçerli yol olmaktadır.

2) Vergi İncelemesi ve Tarhiyat Safhasındaki Konular:

Kanun'un yayım tarihi olan 25 Şubat 2011 tarihinden önce başlanmış olan vergi incelemeleri sonucunda yapılacak vergi tarhiyatları ile ceza uygulamaları bu Kanun'un kapsamıdır.

Kanun'a göre;

- Maliye elemanları incelemelerine devam edeceklerdir.
- İncelemeler sonucunda düzenlenen raporlar Vergi Dairesi'nce ihbarname ekinde mükelleflere tebliğ edilecektir.
- Tebliğ alındıktan sonra isteyen mükellefler 30 gün içinde yazılı müracaat ederek 6111 sayılı Kanun'dan yararlanabileceklerdir. (Ancak, rapordaki iddiaların mali mevzuata aykırı olması veya raporda maddi hata olması hallerinde mükelleflerin Uzlaşma ve Dava açma hakları her zaman mevcut olup, istenirse bu alternatifler de kullanılabilir.)
- Vergi incelemesi sonucunda bulunacak matrah farkına ilişkin vergilerin yalnızca %50'si tarh edilecek, %50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir.
- Vergi inceleme raporundaki vergi aslına bağlı olmayan cezanın %25'i ödenecek, %75'inin tahsilinden vazgeçilecektir.
- Vergi inceleme raporundaki vergi aslına bağlı olan cezanın tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.
- Ayrıca aylık gecikme faizi uygulanmayacak, bunun yerine indirimli vergi aslına enflasyon oranında "güncelleme oranı" (TEFE/ÜFE) uygulanacaktır.
- Vergi ve ceza ödemeleri ikişer aylık dönemler itibariyle 6 taksitte yapılacaktır.

Kanundan yararlanmak için vergi ihbarnamelerinin tebliğinden itibaren **30 günlük süre** vardır. Dolayısıyla, ihbarname ne zaman tebliğ edilir ise o tarihten itibaren 30 gün süre vardır. Başka bir ifade ile, "**Vergi incelemesi ve tarhiyat safhasındaki konular**"da 6111 sayılı kanundan yararlanmak için süre ihbarnamenin tebliğinden itibaren başlamaktadır. Yani, bu konuda Kanun'dan istifade etmek için gerekli sürenin, Kanun'un çeşitli yerlerinde son müracaat tarihi olarak belirtilen 2 Mayıs 2011 tarihinde bitmesi söz konusu değildir.

Öte yandan, Kanun'un yayımından önce başlanmış olan vergi incelemelerinde inceleme ne zaman biterse bitsin mükellefler açısından yukarıda belirttiğimiz indirim avantajları bulunmaktadır. Dolayısıyla gelecekte bu avantajdan yararlanmak için mükelleflerin nezdlerinde incelemeye başladığını ispat etmeleri gerekir.

Bu durumda, örneğin; Bankalarda bu Kanun'dan önce başlatılan Banka Ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) incelemesi neticesinde bir vergi tarhiyatı yapılır ise, yukarıda belirtilen esaslarla 6111 sayılı Kanun'dan yararlanma imkanı mevcut olup, ihbarnamelerin tebliğinden itibaren 30 gün içinde müracaat yapılabilecektir.

Kanun'a göre, incelemeye başlama Kanun'un yayımlandığı tarihten önce mükellefler nezdinde;

- Vergi incelemesine başlanıldığı hususunun bir tutanağa bağlanması,

- Vergi incelemesi yapılmak üzere mükellefin yazı ile davet edilmesi,
- Kanuni defter ve belgeleri isteme yazısının tebliğ edilmiş olması,
- Matrah tesisine yönelik tutanak düzenlenmesi,
- Kanuni defter ve belgelerin incelenmek üzere vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmiş olması,

hallerini kapsamaktadır.

Görüldüğü üzere, bu Kanun'un yayımından önce başlatılan incelemelerde avantaj söz konusu olmaktadır. Ayrıca, eğer mükellef matrah artırımında bulunur ise, yapılmakta olan incelemenin 31 Mart tarihine kadar bitirilmesi gerekmektedir. Bitirilemez ise, ilgili yıllar için matrah artırımını nedeniyle ödenen vergilerin dışında herhangi bir ek vergi tarhiyatı söz konusu olamayacaktır.

Arkan & Ergin